

Afazi Etki Ölçeği-21

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Afazi Etki Ölçeği-21*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16268>

Özet

Afazi Etki Ölçeği-21, orijinal olarak geliştirilmiş bir ölçme aracı'nın Türkçe'ye uyarlanması sonucu ortaya çıkmıştır. Bu ölçek, Afazi sahibi bireylerin günlük yaşamlarında yaşadıkları zorluklar ve bu durumun etkilerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle iletişim, sosyal katılım ve duygusal durum gibi temel yaşam alanlarındaki afazi etkisini değerlendirmeye odaklanmaktadır. Toplam 21 maddeden oluşan bu araç, bireyin son bir haftalık deneyimlerini 0 (en iyi) ile 4 (en kötü) arasında derecelendirmesini istemektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 2019 yılında Esra Yaşar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Afazi, Afazi Etki Ölçeği, Yaşam Kalitesi, İletişim Bozuklukları, Duygusal Durum, Psikometrik Özellikler, Uyarlama.

Yazarlar

Esra Yaşar

Amaç

Afazi Etki Ölçeği-21'in temel amacı, afazi tanısı almış bireylerin dil ve iletişim bozukluğunun günlük yaşam aktiviteleri, sosyal etkileşimleri ve duygusal iyi olmaları üzerindeki subjektif etkisini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara afazinin fonksiyonel sonuçları değerlendirilmede, tedavi planları'nın etkinliğini izlemede ve rehabilitasyon süreçlerinin kapsamını belirlemede standart bir araç sunar. Ölçek, bireyin yaşadığı zorluk düzeyini detaylı bir şekilde ortaya koyarak kişiselleştirilmiş müdahalelere zemin hazırlar.

Yapı

Afazi Etki Ölçeği-21, Afazi nedeniyle bozulan yaşam kalitesi ve işlevselliğinin çok boyutlu bir yapı'sını ölçmektedir. Ölçek, toplam 21 madde ile üç ana faktör veya alt boyutu kapsamaktadır. Bu boyutlar, afazinin bireyin farklı yaşam alanlarına olan etkisini temsil ederken, ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklemektedir.

Ölçeği oluşturan üç temel alt boyut şunlardır:

İletişim: Bireyin kendini ifade etme ve başkaları'nı anlama yeteneği üzerindeki zorlukları ölçen 6 madde.

Katılım (Sosyal ve Aktivite): Sosyal aktivitelere, hobilere ve toplumsal olaylara katılma düzeyindeki kısıtlılıkları değerlendiren 4 madde.

Emosyonel Durum: Afazinin neden oldu?u stres, hayal k?r?kl???, depresyon veya kayg? gibi duygusal tepkileri ve psikolojik iyi olu?u ölçen 11 madde.

Geçerlik

Afazi Etki Ölçeği-21'in Türkçe uyarlamas?, Geçerlik analizleri kapsam?nda incelenmi?tir. Ya?ar (2019) taraf?ndan yürütölen yüksek lisans tez çal??mas?, ölçeğin kültürel ve dilsel adaptasyonunun yan? s?ra, yap? geçerli?ini ve madde analizlerini de ara?t?rm??t?r. Geçerlik çal??malar?, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (afazinin ya?am üzerindeki etkisini) gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemeyi amaçlam??t?r.

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?, ölçeğin Türkçe konu?an afazili popölasyon için geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamak üzere faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarlılı??n? veya ilgili di?er ölçütlerle korelasyonunu incelemi? olmal?d?r.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun Güvenirlik özellikleri de Ya?ar (2019) tez çal??mas? kapsam?nda de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder; yani, aynı ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?idir.

Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak gerçekleştirilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ve zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n ne kadar istikrarlı oldu?unu göstermektedir. Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçeğin Türkçe versiyonunun klinik ve ara?t?rma amaçlı kullan?ma uygun düzeyde güvenilir oldu?unu göstermeyi hedeflemi?tir.

Faktör Analizi

Afazi Etki Ölçeği-21'in faktör yap?s?, ölçeğin çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçeğin varsayılan üç faktörlü yap?s?n?n (?leti?im, Kat?lım, Emosyonel Durum) Türk popölasyonunda da korundu?u veya kültürel farklılıklara uygun hale getirildi?i tespit edilmi?tir.

Bu faktör yap?s?, toplam 21 maddenin alt boyutlara da??ılım?n? kesinle?tirmi?tir: ?leti?im alt boyutu 6 madde, Kat?lım alt boyutu 4 madde ve Emosyonel Durum alt boyutu 11 madde içermektedir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçeğin yap?s?sal tutarlılı??n? destekleyerek, her bir alt boyutun afazinin farklı bir etki alan?n? ba??ms?z olarak ölçtü?ünü göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireyin öz bildirimi veya klinisyen değerlendirme (Afazili bireyin yaşam zorluğuna göre derecelendirme).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek İngilizce veya başka bir dilde olabilir).

Popülasyon Grubu: Afazi tanınmış bireyler.

Yaş Grubu: Belirtilmemiş, ancak yetişkin afazi hastaları hedeflenmiştir.

Popülasyon Detayları: Afazi etiyojisi (inme, travma vb.) ne olursa olsun, dil bozukluğu nedeniyle günlük yaşamda zorluk yaşayan hastalar.

Test Metodolojisi: Likert benzeri derecelendirme. Bireyden, son 1 haftada yaşam zorlukları 0 ile 4 arasında puanlaması istenir. Derecelendirme sistemi şöyledir: 0 (En iyi/Hiç zorluk yok) - 4 (En kötü/Maksimum zorluk var).

Anahtar Kelimeler

Afazi, Dil Terapisi, Rehabilitasyon, Yaşam Kalitesi, Psikometrik Değerlendirme, Esra Yaşar, Medipol Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: esrayasar12@gmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Afazi Etki Ölçeği-21'in Türkçe uyarlama çalışması 2019 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Esra Yaşar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Yaşar, E. (2019). *Afazi Etki Ölçeği-21: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Medipol Üniversitesi, İstanbul.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [afazi-etki-olcegi-21-toad.pdf](#)

Afazi Etki Ölçeği-21 Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Toplam 21 madde.

İletim: 6 madde

Katılım: 4 madde

Emosyonel durum: 11 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM